

48 ปี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

(2 5 0 1 - 2 5 4 9)

ภาพปก ความสวยงามของอาคารเรียนและสภาพแวดล้อม
ภายในคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
ในช่วงเย็นๆ หลังจากเลิกเรียน

ภาพโดย **นายสัญญา ลูกรุ่ง**
นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รางวัลชนะเลิศ การประกวดภาพถ่าย
“คณะวิทยาศาสตร์ฯ 48 ปี แห่งความประทับใจ”

**48 ปี คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล
(2 5 0 1 - 2 5 4 9)**

หนังสือที่ระลึก 4 รอบ แห่งการสถาปนาคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

21 ตุลาคม 2549

๕๐

ล้านดวงใจ ถวายพระพร

หกสิบปี ทรงลำบาก มากอภัย
พระเสโท ซโลมไหลด ให้ไทยเห็น
หกสิบปี ทรงครองธรรม ดับลำเค็ญ
ไผเทียมัน นิราศไร่ เกทภัยพาล
“เศรษฐกิจ พอเพียง” ตามรอยพ่อ
รู้เพียงพอ ก่อสุข ทุกสถาน
ทรงเสียสละ มากล้ำ พันประมาณ
หกสิบล้าน ดวงใจ ถวายพระพรฯ

โดย นายวุฒินันท์ ก้นทะเตียน
สำนักคอมพิวเตอร์ คณะวิทยาศาสตร์
เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร 10400
รางวัลชนะเลิศ บทกลอนเฉลิมพระเกียรติ
ประเภทบุคคลากร

ลายพระหัตถ์
ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ
เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี

*****

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้ก่อตั้งจะครบ 4 รอบ ในวันที่ 21 ตุลาคม 2549 ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีต่อคณะผู้บริหาร คณาจารย์ ศิษย์ปัจจุบันและศิษย์เก่าทุกท่าน ที่การดำเนินงานของคณะวิทยาศาสตร์ได้เจริญก้าวหน้ามาเป็นลำดับ และปัจจุบันมีศิษย์เก่าเป็นจำนวนมากที่ได้ทำหน้าที่สำคัญ ๆ ในหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชน นับเป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจอย่างยิ่ง

ข้าพเจ้ามีความผูกพันกับคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล นอกจากในฐานะศิษย์เก่าคนหนึ่งแล้ว วันก่อตั้งคณะวิทยาศาสตร์ยังเป็นวันคล้ายวันประสูติของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระราชทานพระนาม "มหิดล" ให้เป็นชื่อของมหาวิทยาลัยแทนมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ซึ่งเป็นชื่อเดิม การที่คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้ก่อกำเนิดในวันที่เป็นมงคล และอยู่ในมหาวิทยาลัยที่ได้รับพระราชทานนามอันเป็นมงคลนาม นับเป็นนิมิตหมายที่ดียิ่ง

วิทยาศาสตร์เป็นวิชาพื้นฐานสำคัญของการศึกษาระดับอุดมศึกษา ทรัพยากรบุคคล นับเป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาประเทศ ดังนั้น จึงถือได้ว่าคณะวิทยาศาสตร์เป็นสถาบันการศึกษาที่มีความสำคัญมากในการช่วยผลิตบุคลากรสาขาต่าง ๆ นอกจากนั้น ตลอดระยะเวลา 48 ปีที่ผ่านมา คณะวิทยาศาสตร์มีบุคลากรซึ่งได้รับรางวัลสำคัญของประเทศด้านวิทยาศาสตร์อย่างต่อเนื่อง มีผลงานวิจัยตีพิมพ์ในวารสารต่างประเทศเป็นจำนวนมาก และมาตรฐานการดำเนินงานของคณะวิทยาศาสตร์จัดอยู่ในระดับนำของประเทศ นับได้ว่าเป็นสิ่งที่น่าชื่นชมและสรรเสริญ

ปี 2549 เป็นปีมหามงคลที่ชาวไทยทั้งชาติมีความสุขและตั้งใจทำความดีเพื่อร่วมเฉลิมฉลองพระราชวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี การปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างดีที่สุดตามกำลังความสามารถและสติปัญญา มีความซื่อสัตย์สุจริตทั้งต่อตนเองและผู้อื่น และการที่ท่านทั้งหลายได้ร่วมใจกันจัดงานฉลองการก่อตั้งคณะวิทยาศาสตร์ครบรอบ 48 ปี เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ สร้างขวัญและกำลังใจในการนี้นับได้ว่าเป็นการทำความดีต่อประเทศชาติถวายเป็นราชสักการะแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ข้าพเจ้าขออวยพรให้คณะวิทยาศาสตร์สามารถรักษาคุณภาพมาตรฐานของสถาบันการศึกษาชั้นแนวหน้าของประเทศได้ตลอดไป เพื่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศสืบไป และขอให้คณะผู้บริหาร คณาจารย์ ศิษย์เก่า และศิษย์ปัจจุบัน จงมีสุขภาพอนามัยที่แข็งแรง สมบูรณ์ มีความสุข และประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานโดยถ้วนหน้า

(ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ฯ)

*****

สารบัญ

สารสันจากนายกสภามหาวิทยาลัยมหิดล	11
สารสันจากอธิการบดี	14
รายนามคณบดี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล	16
สารสันจากคณบดี	19
พระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติ ๖๐ ปี	30
กลอน "วิทยาศาสตร์ สร้างชาติ"	38
สุดยอดนักวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ	39
วิทยาศาสตร์-มหิดล	45
ที่มาของคณะวิทยาศาสตร์อันดับ 1	47
บทบาทของคณะวิทยาศาสตร์ กับการศึกษาวิทยาศาสตร์ของประเทศ	53
คณะวิทยาศาสตร์ฯ อดีต ปัจจุบัน และอนาคต	57
A LETTER FROM AN OLD FRIEND	62
FOUR DECADES OF EXCELLENCE IN RESEARCH REVEALED	67
การพัฒนาศักยภาพงานบริการวิชาการ	72
48 ปี การจัดการศึกษา ในคณะวิทยาศาสตร์	75
การเลี้ยงสัตว์ทดลองที่คณะวิทยาศาสตร์ฯ	81
ประวัติและผลการดำเนินงานของภาควิชา	
- ภาควิชากายวิภาคศาสตร์	82
- ภาควิชาคณิตศาสตร์	86
- ภาควิชาคอมพิวเตอร์	90
- ภาควิชาเคมี	94
- ภาควิชาจุลชีววิทยา	98
- ภาควิชาชีวเคมี	103
- ภาควิชาชีววิทยา	108
- ภาควิชาเทคโนโลยีชีวภาพ	114
- ภาควิชาพฤกษศาสตร์	118
- ภาควิชาพยาธิชีววิทยา	121
- ภาควิชาฟิสิกส์	124
- ภาควิชาเภสัช	127
- ภาควิชาสรีรวิทยา	130
ธรรมชาติคณะวิทย์ฯ บุคลิกที่น่าภูมิใจ	135
สภาอาจารย์คณะวิทยาศาสตร์	142
พัฒนาการและบทบาทของบุคลากรสายสนับสนุน	144
บทบาทของสโมสรนักศึกษา	147
กลอน "๕๘ ปีคณะวิทยาศาสตร์"	150
คณะวิทยาศาสตร์ในความทรงจำ	151
บทกลอนเฉลิมพระเกียรติ	153
เส้นทางรางวัลเกียรติยศ	158
หน้าโฆษณา	169
รายชื่อผู้มีอุปการคุณ	189
คณะกรรมการการจัดงาน	194
คณะอนุกรรมการฝ่ายจัดทำหนังสือ	195

คำนำ

ในโอกาสที่คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จะครบวาระ 4 รอบ แห่งการสถาปนา ในวันที่ 21 ตุลาคม 2549 นี้ เป็นเรื่องที่ดีที่จะมีการจัดทำหนังสือที่ระลึก "4 รอบแห่งการสถาปนาฯ" ขึ้น ซึ่งจะเป็นหนังสือที่บันทึกเรื่องราวในแง่มุมต่างๆ ของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยผู้เขียนจะมาจากหลากหลายวงการและทุกคนก็จะรู้จักคณะวิทยาศาสตร์ในแง่มุมต่างๆ เป็นโอกาสอันดีที่จะมองย้อนกลับไปในอดีต และใช้บทเรียนจากอดีตสร้างอนาคตให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เราได้ว่าทิศทางในอนาคตของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลควรจะไปในทิศทางใด

ขอขอบคุณผู้เขียนทุกท่านที่ได้เล่าเรื่องราวต่างๆ เพื่อพิมพ์ในหนังสือเล่มนี้ ขอขอบคุณผู้มีอุปการะคุณทุกท่านที่ลงโฆษณาไม่ว่าเป็นในรูปแบบใด และที่ขาดเสียมิได้คือขอขอบคุณทุกท่านทุกองค์กรที่ช่วยกันจัดทำหนังสือเล่มนี้จนเสร็จสมบูรณ์ออกมา ทั้งๆ ที่ผู้คนมักจะกล่าวกันว่าคนไทยไม่ชอบเขียนหนังสือ ซึ่งเป็นเรื่องซึ่งบ่งได้ว่าหากเราจะเริ่มทำอะไรโดยมีจุดมุ่งหมายว่าเพื่ออะไร เราก็สามารถทำได้และทำได้อย่างดี

ในหนังสือเล่มนี้จะประกอบไปด้วยบทความจากหลายหลายบุคคล และจากหลากหลายองค์กร ซึ่งล้วนแล้วแต่รู้จักคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นอย่างดี หนังสือเล่มนี้จึงถือเป็นศูนย์กลางที่มีบุคคลต่างชาติ ต่างภาษา ต่างเพศ ต่างวัย และต่างสถานภาพมองคณะวิทยาศาสตร์แห่งนี้ ในกาลเวลาที่แตกต่างกัน ในสถานภาพที่แตกต่างกัน โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผู้อ่านจะสามารถนำหลากหลายความคิดจากหนังสือเล่มนี้ มาประมวลและวิเคราะห์ออกมาเป็นรูปแบบที่สมบูรณ์ของสถาบันแห่งนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารูปแบบที่สมบูรณ์นี้ จะเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลของเราอย่างยั่งยืนตลอดไปในอนาคต

ศาสตราจารย์ ดร.อมเรศ ภูมิรัตน์

คณบดี

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

12 ตุลาคม 2549